

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/41/2017
Identifikačné číslo spisu: 4616010216
Dátum vydania rozhodnutia: 15.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4616010216.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí konanom dňa 12. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Štefana Harabína v trestnej veci obvineného F. A. pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 8. novembra 2016, sp. zn. 1 To 67/2016 takto

rozhodol:

Rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 8. novembra 2016, sp. zn. 1To 67/2016 a v konaní, ktoré mu predchádzalo

b o l p o r u š e n ý z á k o n

z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v ustanoveniach § 213 ods. 1 Tr. zák., § 8 Tr. zák. a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanoveniach § 285 písm. b/ Tr. por., § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por., § 317 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. z r u š u j e s a rozsudok Krajského súdu v Nitre, z 8. novembra 2016, sp. zn. 1 To 67/2016.

Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Nitre s a p r i k a z u j e , aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo 7. septembra 2016, sp. zn. 3T/22/2016 bol obvinený F. A. uznaný vinným zo spáchania prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 2. februára 2016 v presne nezistenom čase si v obci J. na Z. ulici prisvojil 1 ks notebook zn. Lenovo g 770, uhlopriečka 17,3" čiernej farby, 500 GB, výrobné číslo Q. patriaci poškodenému T. A., ktorý mu dňa 01. februára 2016 na základe ústnej dohody v obci J. na Z. ulici XXX požičal s tým, že

mu ho najneskôr dňa 02. februára 2016 vráti, avšak ani po viacerých ústnych výzvach požičaný notebook poškodenému T. A., nar. X. G. XXXX, bytom J., Z. XXX/XX spôsobil škodu vo výške 300,- eur.

Za to podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák. postupom podľa § 38 ods. 4 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 14 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mu bol uložený aj trest zákazu činnosti riadenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu v trvaní 40 mesiacov.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zároveň bol zrušený výrok o treste uložený obžalovanému rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom z 27. mája 2016, sp. zn. 2T/185/2014 a rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo 14. novembra 2014, sp. zn. 2T/87/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 20. marca 2015, sp. zn. 23To/7/2015, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obžalovaný zaviazaný k povinnosti na náhradu škody poškodenému T. A. vo výške 300,- Eur.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 8. novembra 2016, sp. zn. 1To 67/2016 podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. s poukazom na § 317 ods. 1, veta druhá Tr. por. a z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. na základe odvolania okresného prokurátora zrušil rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 285 písm. b/ Tr. por. F. A. spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry v Topoľčanoch č. Pv 129/2016 z 23. júna 2016 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. oslobodil, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. poškodeného s nárokom na náhradu škody súd odkázal na občianske súdne konanie.

Proti vyššie citovanému rozsudku Krajského súdu v Nitre podal generálny prokurátor Slovenskej republiky ako oprávnená osoba podľa § 369 ods. 2 písm. a/ Tr. por. dovolanie, pričom tento mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., t. j. že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Generálny prokurátor namietal zákonosť rozhodnutia krajského súdu, pretože dokazovaním bolo preukázané, že skutok sa stal a naplnil všetky zákonné znaky prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. Obvinený je usvedčený výpoveďou poškodeného T. A. a nepriamo aj svedka F. P. a listinnými dôkazmi preukazujúcimi vlastnícke právo poškodeného k notebooku.

Na rozdiel od krajského súdu prokurátor prezentoval názor, že zistený skutkový stav našiel svoje formálne vyjadrenie v obžalobnom návrhu prokurátorky Okresnej prokuratúry Topoľčany a následne v skutkovej vete rozsudku okresného súdu.

V ďalšej časti odôvodnenia dovolania generálny prokurátor dôvodil výkladom jednotlivých definičných znakov prečinu sprenevery so záverom, že zo skutku vymedzeného v rozsudku súdu prvého stupňa bolo možné zistiť nielen protiprávnosť konania obvineného, ale aj jeho úmysel prisvojiť si zverenú vec a nakladať s ňou ako s vlastnou. Podľa názoru dovolateľa vyjadrenie úmyslu nemožno viazať výlučne na použitie slovnej formulácie „páchateľ si úmyselne prisvojil požičaný notebook“, ale je postačujúce, ak

úmysel možno z konania vymedzeného v skutkovej vete jednoznačne určiť, čo je v tomto prípade vyjadrené formuláciou, že poškodenému v dohodnutej lehote ani po viacerých výzvach jeho notebook nevrátil.

Dovolateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že obvinený nepodal odvolanie proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu, ako ani osoby, ktoré by mohli podať odvolanie v jeho prospech a zo strany prokurátorky okresnej prokuratúry bol napadnutý iba jeho výrok o treste, a teda výrok o vine nadobudol právoplatnosť v prvom stupni. Krajský súd bol teda oprávnený skúmať iba odvolaním napadnutý výrok o treste rozsudku okresného súdu, vo vzťahu ku ktorému bol oprávnený využiť a aplikovať svoje oprávnenie podľa druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por., teda prihliadnuť na chyby odvolaním nevytknuté, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., nakoľko toto ustanovenie je možné aplikovať iba vo vzťahu k odvolaním napadnutej časti výroku rozsudku okresného súdu (okrem situácie predpokladanej v § 324 Tr. por.).

Uvedený právny názor vyplýva, podľa názoru dovolateľa, z gramatického a logického výkladu ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého je jeho druhú vetu potrebné vykladať v kontexte a v nadväznosti na prvú vetu tohoto zákonného ustanovenia, podľa ktorej odvolací súd preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo.

V danej súvislosti generálny prokurátor poukázal na dikciu ustanovenia § 372 ods. 1 Tr. por. obmedzujúceho okruh oprávnených osôb na podanie dovolania len na osoby, ktoré využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté (okrem ministra spravodlivosti).

Pretože v danom prípade proti výroku o vine napadnutého rozsudku nebolo žiadnou oprávnenou osobou podané odvolanie, podanie dovolania proti tomuto výroku nie je možné, (okrem ministra spravodlivosti). Ak teda krajský súd postupom podľa § 317 ods. 1 veta druhá Tr. por. preskúmaval popri výroku o treste aj zákonnosť už právoplatného výroku o vine, ktorý nebol odvolaním napadnutý, konal nad rámec zákonom ustanoveného oprávnenia.

Z uvedených dôvodov generálny prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v dovolaníach označených ustanoveniach zákona v prospech obvineného F. A., následne aby rozsudok krajského súdu zrušil a prikázal tomuto, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V zmysle § 376 samosudkyňa súdu prvého stupňa doručila rovnopis dovolania obvinenému s upozornením, že sa môže k dovolaniu vyjadriť. Následne obvinený prostredníctvom obhajcu doručil súdu vyjadrenie k dovolaniu generálneho prokurátora, v ktorom uviedol názor, že súd prvého stupňa síce správne zistil, že vykonané dôkazy spoľahlivo preukazujú skutkové zistenia uvedené v obžalobe, ale pochybil, keď z nich vyvodil právny záver o tom, že napĺňajú formálne znaky skutkovej podstaty prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák.

V ďalšej časti vyjadrenia obvinený prezentoval právny názor krajského súdu, založený na rezultáte, že v popise skutku uvedeného v rozsudku okresného súdu je opísaný bežný občianskoprávny vzťah. Navrhol, aby najvyšší súd dovolanie generálneho prokurátora odmietol, pretože rozsudok Krajského súdu v Nitre považuje za zákonný.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) po zistení, že niet žiadneho zákonného dôvodu pre odmietnutie dovolania generálneho prokurátora, preskúmal na verejnom zasadnutí (§ 384 ods. 1 Tr. por.) zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozsudku, proti ktorému dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo so zameraním sa na dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. uvedené v podanom dovolaní (ktorými je podľa § 385 ods. 1

Tr. por. dovolací súd viazaný) a zistil, že dovolací dôvod uplatnený generálnym prokurátorom je opodstatnený. Preto si osvojil jeho právne závery o porušení zákona v ustanovení § 213 ods. 1 Tr. zák. a § 8 Tr. zák. definujúcich trestný čin sprenevery a v konaní, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo, konkrétne v súvislosti s postupom súdu pri oslobodení obvineného spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokurátorky v Topolčanoch z 23. júna 2016, č. Pv 129/2016.

Podstatou dovolacích námietok generálneho prokurátora (podrobne rozvedených na 5 stranách textu) bolo, že skutok oslobodzujúceho rozsudku krajského súdu je potrebné právne kvalifikovať ako prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., nakoľko bol naplnený zákonný znak tohto prečinu, ktorým je „prisvojenie si zverenej veci“ a taktiež aj subjektívna stránka vo forme úmyslu.

Najvyšší súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom dovolateľa. Skutok obvineného uvedený v obžalobe prokurátorky Okresnej prokuratúry v Topolčanoch z 23. júna 2016, č. Pv 129/2016 a následne v odsudzujúcom rozsudku Okresného súdu Topolčany zo 7. septembra 2016, sp. zn. 3T/22/2016 napĺňa všetky pojmové znaky prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák.

Podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. (v základnej skutkovej podstate) trestného činu sprenevery sa dopustí ten, kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená a spôsobí tak na cudzom majetku škodu malú.

Podľa § 130 ods. 3 Tr. zák. zverenou vecou sa na účely tohoto zákona rozumie vec vo vlastníctve inej osoby, ktorú má páchatel' na základe zmluvy, o oprávnenom užívaní alebo z dôvodov plnenia určitých úloh podľa dispozície jej vlastníka v držbe so záväzkom použiť ju na dohodnutý účel alebo za dohodnutých podmienok ju vlastníkovi vrátiť.

Podľa § 130 ods. 4 Tr. zák. prisvojením veci sa na účely tohoto zákona rozumie odňatie veci z dispozície vlastníka alebo inej osoby, ktorá ju má oprávnené, bez súhlasu, s úmyslom s ňou nakladať ako s vlastnou vecou.

Z tzv. skutkovej vety obžaloby, resp. rozsudku okresného súdu je zrejmé, že obvinený si prisvojil notebook patriaci poškodenému T. A., ktorý mu 1. februára 2016 požičal s tým, že mu ho najneskôr dňa 2. februára 2016 vráti, avšak ani po viacerých ústnych výzvach mu notebook nevrátil, čím poškodenému spôsobil škodu vo výške 300,- Eur.

Skutočnosť, že obvinený zapožičaný notebook poškodenému nielenže v dohodnutom termíne nevrátil, ale nevrátil ho ani po opakovaných výzvach zo strany poškodeného a neurobil tak do súčasnosti, hoci už v čase rozhodovania okresného súdu uplynula doba viac ako sedem mesiacov a v čase rozhodovania krajského súdu viac ako deväť mesiacov.

Z takýchto okolností, keď obvinený ani po viacerých výzvach, po dlhú dobu (mnohonásobne prekračujúcu dobu, na ktorú mal vec zapožičanú) vec poškodenému nevrátil, je nepochybne zrejmé, že obvinený si požičaný (zverený) notebook prisvojil, teda odňal ho z dispozície vlastníka bez jeho súhlasu v úmysle nakladať s ním ako s vlastným.

V danej súvislosti treba zdôrazniť, že púhe nedodržanie lehoty na vrátenie zverenej veci nebude spreneverou, ale je tomu až vtedy, ak páchatel' odmietol vec vrátiť. V posudzovanom prípade, keď obvinený na opakované výzvy vlastníka notebooku reagoval negatívne, alebo vôbec nereagoval a vec mu do dnešného dňa nevrátil, je iba ťažko predstaviteľné interpretovať tento stav inak, ako jeho odmietnutie danú vec vrátiť. Za daného stavu niet žiadnych pochybností o takomto úmysle obvineného. Po subjektívnej stránke sa pri trestnom čine sprenevery vyžaduje úmysel, ktorý spravidla nevznikne hneď po zverení veci, ale až neskôr.

V posudzovanom prípade teda súd prvého stupňa na základe zisteného skutkového stavu vyjadreného v znení skutkovej vety prijal správny záver, že obvinený si úmyselne prisvojil notebook poškodeného v hodnote 300,- Eur, ktorý mu bol zverený a spôsobil tým na cudzom majetku malú škodu, čím naplnil

všetky pojmové znaky prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák.

Pokiaľ sa týka procesného postupu krajského súdu, dovolateľ prezentoval názor, že rozsudok v časti výroku o vine nadobudol právoplatnosť v konaní súdu prvého stupňa, a teda krajský súd ako súd odvolací na základe odvolania prokurátora podaného proti výroku o treste, už nemohol skúmať otázku viny a v konečnom dôsledku obvineného spod obžaloby oslobodiť.

S takýmto právnym názorom generálneho prokurátora sa najvyšší súd nestotožnil. Je pravdou, že odsudzujúci rozsudok okresného súdu napadla len prokurátorka okresnej prokuratúry a len v časti výroku o treste, to však nebránilo krajskému súdu rozhodnúť o oslobodení obvineného (vtedy obžalovaného) spod obžaloby v prípade zistenia, že jeho skutok nie je trestným činom.

Podľa § 317 ods. 1 ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Obmedzený revízny princíp vyjadrený v prvej vete uvedeného zákonného ustanovenia, je teda zúžený v prípade revízie chýb, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1. Krajský súd v predmetnej veci z hľadiska procesného postupu konšatoval, že rozsudok prvostupňového súdu, (napadnutý odvolaním prokurátorky v časti výroku o treste) je založený na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a táto chyba by inak odôvodňovala podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Takýto procesný postup krajského súdu bol správny, pretože v prípade vecnej správnosti záveru odvolacieho súdu (ak by bol rozsudok okresného súdu skutočne založený na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku), bolo by podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. odôvodnené.

Úvaha generálneho prokurátora v tom smere, že dovolanie by nebolo možné podať vo vzťahu k výroku o vine, keďže tento nadobudol právoplatnosť v konaní súdu prvého stupňa (keďže bol napadnutý odvolaním prokurátora vo výroku o treste a obvinený odvolanie nepodal), nie je správna. V danom prípade nie je možné interpretovať druhú vetu ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. striktno vo vzťahu k vete prvej. Výrok o vine a treste rozsudku okresného súdu tvorí jednotu a podaním odvolania prokurátorky (i keď len proti výroku o treste) nenadobudol právoplatnosť ako celok, ale je možné hovoriť len o tzv. relatívnej právoplatnosti, ktorú vyvoláva práve druhá veta ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por.

Krajský súd bol teda oprávnený na základe odvolania prokurátorky, s poukazom na druhú vetu § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmať aj otázku správneho právneho posúdenia zisteného skutku, ako fundamentálneho základu pre rozhodnutie o vine obžalovaného.

Pokiaľ sa ale týka otázky trestnosti skutku popísaného v skutkovej vete obžaloby, Najvyšší súd Slovenskej republiky súhlasí s právnym názorom dovolateľa, že takýto jeho popis zodpovedá všetkým definičným znakom prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., a teda rozhodnutím krajského súdu o oslobodení obvineného F. A. spod obžaloby došlo k nesprávnomu právnomu posúdeniu zisteného skutku, čím bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Uvedeným postupom došlo napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 8. novembra 2016, sp. zn. 1 To 67/2016 k porušeniu zákona v ustanovení § 8 Tr. zák. a § 213 ods. 1 Tr. zák. a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanoveniach § 285 písm. b/ Tr. por., § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. a § 317 ods. 1 Tr. por. v prospech obvineného F. A..

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto vyslovil porušenie zákona v uvedenom rozsahu, následne podľa

§ 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prorokoval a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.